

Abrahamsbergsskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling 2017

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Förskoleklasser, skola årskurs 1-9, skolbarnsomsorg och fritidsklubb.

Läsår: 2017/2018

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklasser, skola årskurs 1-9, skolbarnsomsorg och fritidsklubb.

Ansvariga för planen

Rektor: Tina Magnuson

Bitr. rektorer: Kristina Riksberg,

Trygghetsgruppen: Kristina Riksberg bitr. rektor, Thomas Eriksson kurator, Nicme Bar-Sawme skolsköterska, Fredrik Kihlström förstelärare/SYV och Åsa Boljang.

Arbetslagens trygghetssamordnare: Catharina Lundén förskoleklass, Nina Swartling åk.1-3, Ingrid Arrhed åk.4-6, Åsa Enström åk.7, Maria Appelgren åk.8 och Helene M. Andersson åk.9.

Vår vision

Abrahamsbergsskolans vision är trygghet och kunskap.

Trygghet och kunskap uppnås genom god kommunikation och ett respektfullt och vänligt bemötande, genom god kännedom om kunskapsmål och betygskriterier, samt återkoppling och handledning. Dessutom är trygghet och kunskap två begrepp som förutsätter varandra: Utan trygghet är det svårt att tillägna sig kunskap och kunskap ger trygghet.

Vi eftersträvar en flerstämmig lärmiljö, där kunskap skapas i ett meningsfullt sammanhang samt i socialt samspel där det finns tal- och lyssnarutrymme för alla. All personal utgår från skolans pedagogiska idé: "Förmåga att möta varje elev där han/hon befinner sig i sin utveckling samt att skapa lust och motivation för lärande".

Alla elever skall känna att de kan, vill och vågar! Allt arbete utgår ifrån diskrimineringslagen, skollagen och barnkonventionen. Skolan rustar eleverna för framtiden. I detta ingår inte bara kunskaper och färdigheter, utan även förståelse för och ett bestående avståndstagande från diskriminering, trakasserier och kränkningar. Vi vill skapa en miljö där hänsyn, gott uppförande och ömsesidig respekt präglar umgängestonen. Alla elever ska känna sig sedda och ingen ska utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkningar.

Planen gäller från

2017-01-01

Planen gäller till

2017-12-31

Läsår

2017/2018

Elevernas delaktighet

Eleverna blir delaktiga via undervisning och på handledartider, via ABA-rådet (elevråd, klassråd, fritidsråd) och via våra kamratstödjärmöten. Eleverna har varit med och tagit fram trygghets- och trivselreglerna som präglar hela verksamheten på skolan. Alla klasser har dessutom tagit fram handlingsplaner (effektkedjor) inom de områden där de vill arbeta förebyggande och främjande. Det är dessa mål och insatser som vi har valt att arbeta förebyggande och främjande med under år 2017. Varje vår får skolans elever svara på en lokal trygghetsenkät, "Hur mår du nu". På hösten kommer sedan en utvärderingsenkät med frågor utifrån likabehandlingsplanen och dess främjande och förebyggande områden. De svaren styr i sin tur våra verksamhetsmål vad gäller trygghet och trivsel i skolan.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare blir delaktiga via föräldraföreningen, på klassombudsmöten, styrelsemöten och föräldramöten. Likabehandlingsplanen läggs ut i sin helhet samt i en kortare version på skolans hemsida och skolwebben.

Varje vår får föräldrarna möjlighet att svara på en central brukarundersökning gällande skolan. Dessa resultat är viktiga och påverkar likabehandlingsplanens mål och åtgärder.

Personalens delaktighet

Personalen blir delaktig på arbetsplatsmöten (APT), personalkonferenser, via samverkansgruppen (SVG) och i ansvarsgruppen.

Trygghetsgruppen och trygghetssamordnarna:

Trygghetsgruppen skriver och utvärderar årets likabehandlingsplan. De ansvarar för att den lokala trygghetsenkäten "Hur mår du nu" genomförs, sammanställs och redovisas.

Trygghetssamordnarna är en länk mellan trygghetsgruppen och arbetslagen. De bevakar och implementerar det främjande och förebyggande arbetet i arbetslagen. I samråd med SO-lärarna och försteläraren i trygghetsarbete planerar de även temadagar utifrån skolans Medborgarskapskurs.

Antimobbingsteamet:

Leds av skolans kurator och annan skolpersonal. Tillsammans förebygger de, utreder och följer upp mobbningsärenden enligt skolans antimobbningsplan.

Skolledning och elevhälsoteamet:

Kontrollerar, handlar och redovisar alla interna utredningar gällande kränkningar på skolan.

Handledarna:

Använder sig bland annat av handledartid, utvecklingssamtal och enskilda samtal för att få en bild av hur eleverna mår.

Skolbarnsomsorg och fritidsklubsverksamhet:

Samarbetar utifrån en gemensam pedagogisk grundsyn med mottot: "Hela barnet hela dagen".

Förankring av planen

Förankring av planen bland personal sker via:

Personalkonferenser, APT, SVG, Skolwebben, ansvarsgrupper och arbetslag.

Bland eleverna sker detta via:

ABA-rådet, elevråd, klassråd, husråd och fritidsråd, på skolwebben samt via Kamratstödarna.

Förankring av planen bland vårdnadshavare sker via Föräldraföreningens styrelse, klassombudsmöten, husråd samt på skolwebben.

Via vår hemsida och Stockholms Skolwebb synliggörs planen för alla som är intresserade.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Eleverna har svarat på två lokala trygghetsenkäter: "Hur mår du nu?" under vårterminen och på hösten en enkät med frågor specifikt riktade för att utvärdera de valda arbetsområdena i Likabehandlingsplanen. Den årliga brukarundersökningen ligger också till grund för utvärderingen.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Elever och personal har utvärderat likabehandlingsplanen utifrån frågeställningar kring det förebyggande och främjande arbetet. Eleverna har svarat på två lokala trygghetsenkäter: "Hur mår du nu?" under vårterminen och på hösten en enkät med frågor specifikt riktade för att utvärdera de valda arbetsområdena i Likabehandlingsplanen. Den årliga Brukarundersökningen ligger också till grund för utvärderingen där vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga kring trygghetsfrågor. Trygghetsgruppen har sammanställt resultaten av våra två lokala enkäter och redovisat för personalen och elever samt även för föräldrar. Resultaten har sedan analyserats och diskuterats av lärare och elever tillsammans klassvis och stadiesvis. Lärare och elever har gemensamt valt ut områden att göra effektkedjor på. Här tar man upp och diskuterar: nuläge, insats/aktivitet, kunskap, attityd/värderingar, beteende och önskat läge/mål. Resultaten av dessa effektkedjor är grunden för våra nya främjande och förebyggande insatser under 2017.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Utifrån utvärderingen av likabehandlingsplanen 2016 valde trygghetsgruppen att arbeta förebyggande kring området *hot och våld, utanförskap* och *kränkningar på sociala medier*. Vi hade satt upp mål att alla elever ska veta vart de kan vända sig och vad de ska göra om de blir utsatta för någon form av kränkning i skolan eller på sociala medier.

Våra enkäter visar att:

Den övervägande majoriteten av eleverna mår bra och känner sig trygga: av samtliga elever som svarat på enkäten uppger runt 90% att de känner sig trygga. Dock ser vi en trend att kränkningarna och otryggheten hos elever i åk 2-3 ökar något från föregående år. I årets enkät svarar 6% att de nästan aldrig är trygga. Förra året uppgav 1% av eleverna att de nästan aldrig var trygga. På mellan- och högstadiet var siffrorna i stort oförändrade. En ytterligare försämring bland eleverna i åk 2-3 var kännedomen om skillnaden mellan sänkning, kränkning och mobbning samt vem de vänder sig till om de blir kränkta i skolan. Även vid denna punkt är siffrorna i stort oförändrade bland mellan- och högstadielever. I åk 7 har siffran sjunkit från 18% och 8,8% av pojkarna och från 19% till 18% av flickorna att de upplevt sig kränkta under skoltid någon gång det senaste året. För åk 8 har det skett en ökning från 14% till 19,6% och sjunkit från 17% till 15,6% samt för åk 9 sjunkit från 18% till 12,1% och från 20% till 15,9%. Detta kan jämföras med till exempel åk 5 där 7% av pojkarna svarar att de känt sig kränkta och där 0% av flickorna svarar att de känt sig kränkta. Årets enkät visar inte större skillnader från förra året bland mellanstadieelever.

Ett av målen för 2016-års plan var att arbeta förebyggande mot hot, våld och utanförskap. Siffrorna kring hot och våld är i stort sätt oförändrat på alla stadier. I årets enkät valde skolan att lägga till frågan om elevers tillgång till kompisar bland alla åldrar. Siffran är oförändrad bland F-1 som

tidigare haft frågan. Åk 2-3 svarade 88% att de oftast hade en kompis på skolan, 95% bland åk 4-6 och 95% bland åk 7-9.

Dessa resultat visar att vi behöver arbeta främjande med samtliga elever för att målet ska uppnås. Detta kan göras genom att exempelvis arbeta stadiervis med att öka kunskap bland personal och elever om ämnet *kränkningar på nätet*. Klassövningar, rollspel och fördjupad kunskap är några exempel på förebyggande åtgärder. Handledarna kan exempelvis under handledartiden diskutera olika sätt man kan anmäla olika kränkningar. Genom olika aktiviteter som berör temat trygghet kan man diskutera de kränkningar som kan ske under skoltid och/eller på nätet i ett öppet forum med eleverna. På så vis tar vi även hänsyn till elevernas upplevelser av trygghet och vad som utgör kränkningar för dem. Som en främjande åtgärd och för att få bättre förståelse för vilka värdegrunder som berörs, kommer Trygghetssamordnarna under 2017 undersöka vidare vilka typer av kränkningar samt hot och våld som förekommer och i vilka situationer det är vanligast att sådant beteende förekommer.

Trivsel- och trygghetsreglerna skulle utvärderas under 2016, vilket är gjort i alla klasser. Elevernas åsikter och förslag är sedan presenterade i elevrådet och ska nu under 2017 revideras, godkännas av alla instanser och implementeras.

Andra främjande områden är att vi har under 2016 använt oss av en karta över skolan och skolgården där eleverna är delaktiga att identifiera otrygga platser på skolan. En gemensam karta sammanställs där de otrygga platserna är markerade. Under raster bevakas dessa platser särskilt av lärare och övriga pedagoger. Skolan ska löpande arbeta med och uppdatera kartan över otrygga platser på skolan, där samtlig personal besöker de platserna som av eleverna anses vara otrygga. Detta ska göras så ofta som möjligt för att öka tryggheten ännu mer.

Utifrån resultaten i enkätundersökningen HT2016 har trygghetsgruppen valt att fortsättningsvis fokusera på *hot och våld* samt *känslan av utanförskap* under 2017.

Årets plan ska utvärderas senast

2017-12-12

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Trygghetsgruppen kommer att utvärdera likabehandlingsplanen med hjälp av muntliga och skriftliga synpunkter från personal och elever.

Årets plan kommer att utvärderas via två lokala trygghetsenkäter och Brukarundersökningen.

Resultaten av dessa kommer att analyseras och följas upp via effektkedjor.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor, Tina Magnuson

Främjande insatser

Namn

Främjande trygghetsarbete på organisationsnivå

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

(Ur Åtagande verksamhetsplan 2015: "Alla elever har en god lärmiljö").

Alla anställda ska samverka för att förebygga men också tidigt upptäcka och förhindra mobbning och alla andra former av kränkande behandling och diskriminering. Allt arbete ska utgå ifrån skolans likabehandlingsplan.

Alla elever ska erbjudas en stimulerande och trygg skolbarnomsorg, fritidsklubbsverksamhet och rastverksamhet.

Ett av målen under 2017 är att fortsätta arbetet med att främja trygghet samt motverka hot, våld och utanförskap. Genom att arbeta främjande med trygghet kan vi samtidigt minska upplevelsen av utsatthet i skolan och på nätet. Våra undersökningar visar att den övervägande majoriteten av elever mår bra och känner sig trygga. Vi ska därför fortsätta arbetet med att främja trygghet tills vi uppnår målet med 100 % trygghet i samtliga årskurser. Våra undersökningar har visat att elevernas upplevelse av kränkningar under skoltid ökar i åk 2-3 och bland pojkar i åk 8. Vi ska därför inledningsvis fokusera trygghetsarbetet på eleverna i låg- och högstadiet.

Vår kartläggning visar stor skillnad mellan lågstadiet och reseterande stadier som vet vem de ska prata med eller vad de ska göra om de blir utsatta för kränkningar på nätet. För att samtliga elever i alla årskurser ska veta hur de hanterar kränkningar på nätet ska vi arbeta främjande med trygghet tills detta mål är uppnått. Fokus ska läggas på samtliga årskurser med en tydlig röd tråd från åk 1-9 där vi ständigt bygger på och förnyar nätkunskapen hos samtliga elever och personal vad gäller kränkningar. Detta kan vi göra genom att exempelvis diskutera olika sätt man kan anmäla olika kränkningar. Som en främjande åtgärd och för att få bättre förståelse för vilka värdegrunder som berörs, kommer Trygghetssamordnarna under 2017 undersöka vilka typer av kränkningar som sker på sociala medier och arbeta utifrån dessa diskrimineringsgrunder.

Vi har tidigare använt oss av en karta över skolan och skolgården där eleverna medverkar genom att identifiera och markera otrygga platser på skolan. Under raster bevakas dessa platser särskilt av lärare och övriga pedagoger. Nu vet vi vilka platser som anses otrygga och fortsätter att arbeta aktivt med att förändra detta.

Insats

Trygghetssamordnarna ska implementera och stötta det främjande arbetet i arbetslagen. Alla lärare i respektive arbetslag ska även planera och genomföra temadagar utifrån skolans Medborgarskapskurs. Två halva värdegrundsdagar ska hållas varje år utifrån denna kurs. Ett exempel på en främjande insats på organisationsnivå är att all personal får utbildning i de senaste

formerna av sociala medier, de olika typer av kränkningar som finns på nätet samt de olika typer av kränkningar som kan stoppas, är brottsliga och/eller ska anmälas till Polis eller annan myndighet.

Antimobbningsteamet förebygger, utreder och följer upp mobbningsärenden enligt skolans antimobbningsplan. Detta görs för att öka tryggheten i skolan.

Kamratstödjarna ska få fördjupad information om medborgarskapskursen och dess syfte och mål. För att fortsätta det främjande arbetet med trygghet ska kamratstödjarna även jobba som en länk mellan elever och skolpersonal. Detta genom att informera de vuxna kamratstödjarna vid upptäckt av alla former av kränkningar.

Skolan ska löpande arbeta med och uppdatera kartan över otrygga platser på skolan, där samtlig personal besöker de platserna som av eleverna anses vara otrygga. Detta ska göras så ofta som möjligt för att öka tryggheten ännu mer.

Ansvarig

Rektor, Tina Magnuson

Datum när det ska vara klart

2017-12-12

Namn

Främjande trygghetsarbete på elevnivå

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

(Ur Åtagande verksamhetsplan 2015: "Alla elever har en god lärmiljö").

Mötet mellan elever samt mellan elever och vuxna ska präglas av vänlighet och ömsesidig respekt för varandra. Allt arbete ska utgå ifrån skolans likabehandlingsplan.

Utifrån kartläggningen som genomfördes på skolan under 2016 har lärare och elever valt att arbeta främjande med trygghet. Både personal och elever ska känna sig trygga överallt på skolområdet.

Insats

Kamratstödjarna är en resurs i elevernas trygghets- och arbetsmiljöarbete. Vuxna representanter från Kamratstödjarna träffar kamratstödjarna regelbundet för samtal om klimatet i årskursen och på skolan. Kamratstödjarna ska även få fördjupad information om medborgarskapskursens syfte och mål. De ska även få utbildning inom mobbning, kränkning, diskriminering och trakasserier för att deras roll som kamratstödjare blir effektiv, trygg och säker.

ABA-rådet är en del av elevdemokratien och består av styrelse, elevråd, klassråd, husråd och

fritidsråd. Information om det fortsatta främjande arbetet med trygghet ska tas upp i alla dessa instanser. Exempelvis kan information om ökad trygghet genom minskade kränkningar tas upp och diskuteras i samtliga instanser.

Ansvarig

Rektor, Tina Magnuson

Datum när det ska vara klart

2017-12-12

Namn

Främjande trygghetsarbete i undervisning

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Lärarna ska ha en levande undervisning som belyser alla diskrimineringsgrunder och barnkonventionen.

Insats

Vi konkretiserar skolans likabehandlingsplan genom vår medborgarskapskurs. Alla elever får arbeta kontinuerligt med värdegrunden utifrån vår medborgarskapskurs som sträcker sig från förskoleklass till åk 9. Redan i förskoleklass börjar man med värderingsövningar som sedan fortsätter upp i åldrarna.

Information om det fortsatta arbetet med trygghet ska diskuteras regelbundet på handledartiden. Handledarna ansvarar för att samtliga elever diskuterar ämnet samt förstår dess syfte och mål. Handledarna bör exempelvis regelbundet genomföra aktiviteter som berör temat trygghet och diskutera de kränkningar som kan ske under skoltid och/eller på nätet i ett öppet forum med eleverna. På så vis tar vi även hänsyn till elevernas upplevelser av trygghet och vad som utgör kränkningar för dem.

Följande teman är fokusområde för de olika årskurserna:

F-klass, likabehandlingsplanen och barnkonventionen.

Åk 1, barns villkor och rättigheter, känslor, konflikthantering.

Åk 2, regler, känslor, konflikthantering.

Åk 3, empati, känslor, konflikthantering.

Åk 4, empati, kulturförståelse, samhörighet, vänskap, känslor.

Åk 5, tillhörighet, vänskap, empati, känslor, kommunikation, mobbning.

Åk 6, mobbning, eget ansvar, sociala medier, självkänsla.

Åk 7, normer, empati, samhörighet, respekt, självkänsla, kommunikation.

Åk 8, demokratiska principer, normkritik, sociala medier.

Åk 9, fördjupning inom relevant område.

Ansvarig

Rektor, Tina Magnuson

Datum när det ska vara klart

2017-12-12

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Vårterminen:

För att kartlägga skolans behov gällande likabehandlingsarbete på skolan använder vi oss av en lokal "Hur mår du nu" enkät och resultaten av brukarundersökningen.

Höstterminen:

Vi utvärderar skolans likabehandlingsplan. Elevrådet och ABA-rådet är viktiga informationskanaler från eleverna angående deras uppfattningar om arbetsmiljö, trygghet och trivsel.

Personal och elever gör dessutom skriftliga utvärderingar kring våra valda fokusområden. Arbetet med kamratstödjarna och elevhälsoteamets analyser är relevanta i sammanhanget. Vi använder oss även av den information som kommer fram på handledartid och under våra skyddsronder. Det finns en karta över skolan där både elever och personal har ringat in otrygga platser. Kartan finns uppsatt både inom- och utomhus och är "levande", vilket innebär att personal och elever kan markera och ta bort områden allt eftersom.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Genom kamratstödjarmöten, klass-, fritids-, elev- och ABA råd ges eleverna möjlighet att framföra sin syn på den fysiska och psykiska miljön på skolan. Elevernas synpunkter ger oss bra verktyg för att utveckla det främjande och förebyggandet arbetet. Med hjälp av den lokala "Hur mår du nu" enkäten, enskilda samtal med handledare eller annan personal får skolan en inblick i varje enskild elevs syn på den fysiska och psykiska miljön på skolan. Eleverna har klassvis, utifrån sina resultat på den lokala enkäten, fått välja ut olika områden och göra handlingsplaner (effektkedjor) kring dessa. Vi har ett elevskyddsombud i åk 9 som deltar vid skyddsronder av den fysiska arbetsmiljön.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Utifrån resultaten i våra lokala enkäter och utvärderingen av likabehandlingsplanen har lärarna fått välja ut områden som de anser behöver främjas och gjort handlingsplaner (effektkedjor) för dessa.

Resultat och analys

Resultaten från våra lokala enkäter har vi valt att redovisa stadiervis då stora skillnader förekommer.

Åk 1

Frågor relaterade till hot och våld:

På frågan "Jag känner mig trygg i skolan" svarade förra årets elever 67%, utmärkt, 27%, ganska bra och 5% dåligt, medan årets har svarat 77,6%, utmärkt 22,4% och 0% dåligt.

På frågan "Jag har det bra på rasterna" svarar 58%, utmärkt, 36%, ganska bra och 5% dåligt, medan årets har svarat 69,4%, utmärkt 24,5% och 6,1% dåligt.

Frågor relaterade till utanförskap:

På frågan "Jag har kamrater" svarar 78%, utmärkt, 18% ganska bra och 4% dåligt, medan årets har svarat 83,7%, utmärkt 18% ganska bra och 2% dåligt.

På frågan "Det finns vuxna jag kan prata med" svarar 56%, utmärkt, 33% ganska bra och 11% dåligt, medan årets har svarat 67,3%, utmärkt 33% ganska bra, och 11% dåligt. Siffrorna för ganska bra och dåligt är oförändrat från tidigare år.

Åk 2-3**Frågor relaterade till hot och våld:**

På frågan "Har du någon gång under året varit utsatt för hot eller våld" svarar åk2 15,3%, vilket är en ökning från föregående år. Åk3 svarade 7%, vilket är en minskning från föregående år.

På frågan "Har du någon gång under det senaste året känt dig hotad på skolan av någon som varken går eller arbetar på vår skola" svarar åk2 11,9% och åk3 3%. Elevers svarfrekvens i åk2 har ökat medan åk3 minskat från föregående år.

Frågor relaterade till utanförskap:

På frågan "Har det funnits situationer under det senaste året där du känner dig bortvald eller utanför" svarar åk2 50,8% och åk3 38%, vilket är en ökning från föregående år.

Åk 4-6**Frågor relaterade till hot och våld:**

På frågan "Har du någon gång under året varit utsatt för hot eller våld" svarar åk4 9%, åk5 9,5% och åk6 16%. Åk6 är den enda årkursen på mellanstadiet som minskat svarfrekvensen från tidigare år. Minskingen är från 16% till 3,5%.

På frågan "Har du någon gång under det senaste året känt dig hotad på skolan av någon som varken går eller arbetar på vår skola" svarar åk4 1,5%, åk5 2%, 4,8% och åk6 1,8%. Alla elever på mellanstadiet har ökat svarfrekvensen från tidigare år. Svaren bland eleverna i åk5 är har en ökning med dubbelt så mycket från förra året 2 till 4,8% medan åk4 ökar från 0 till 1,5% och åk6 från 1 till 1,8%.

Frågor relaterade till utanförskap:

På frågan "Har det funnits situationer under det senaste året där du känner dig bortvald eller utanför" svarar åk4 11,9% åk 5 19% och åk6 21,1%.

Åk 7-9**Frågor relaterade till hot och våld:**

På frågan "Har du någon gång under året varit utsatt för hot eller våld" svarar åk7 13,6, åk8 17,7% och åk9 11,9.

På frågan "Har du någon gång under det senaste året känt dig hotad på skolan av någon som varken går eller arbetar på vår skola" svarar åk7 10%, åk8 12,5% och åk9 8,3%.

Frågor relaterade till utanförskap:

På frågan "Har det funnits situationer under det senaste året där du känner dig bortvald eller utanför" svarar åk7 23,6%, åk8 31,3% och åk9 8,3%.

Analys:

Våra resultat visar att upplevelsen av *hot och/eller våld* har ökat sedan föregående år bland elever i åk 2, 4, 5, 7 och 8. Upplevelsen av *hot och/eller våld av personer som varken går eller arbetar på*

skolan har också ökat bland elever i ovanstående årkurser inklusive åk6 samt att åk8 svarfrekvens ökat kraftigt från 5% till 12,5%. Upplevelsen av *hot och/eller våld* bland elever i åk 2 och 8 ökar mer än andra årkurser. Eleverna i åk2 har den kraftigaste ökningen från 6% till 15,3% medan åk8 ökar från 11% till 17,7%. Årets elever i åk6 har minskat upplevelsen av *hot och/eller våld* från 16 till 3,5% i jämförelse med förra årets åk6 elever. Även elever i åk9 i jämförelse med föregående årskull har minskat från 19% till 11,9%. Däremot ökat svarfrekvensen bland eleverna i åk6 från föregående år gällande upplevelsen av *hot och/eller våld av personer som varken går eller arbetar på skolan*. Resultaten gällande *utanförskap* visar att elever i åk 2, 3, 5, 7 och 8 ökat sin svarfrekvens från tidigare år. Åk2 har en kraftig ökning från 34% till 50,8% medan åk3 ökar från 29% till 38%. Eleverna i åk5 visar ökningen från 14 till 19% medan åk4 visar en minskning från 14 till 11,9% och åk6 från 24% till 21,1%. Gällande högstadiet har eleverna i åk7 ökat från 20% till 23,6% och åk8 från 22% till 31,3%. Eleverna i åk9 har minskat sin svarfrekvens från 19% till 8,3%.

Åtgärder:

Utifrån denna kartläggning har trygghetsgruppen och eleverna valt att arbeta förebyggande mot hot, våld och utanförskap.

Detta innebär att:

- 1) Personal och rastvärdar som rör sig bland eleverna ska försöka motverka alla former av hot och våld-även skojbråk och hård jargong klasskamrater emellan.
- 2) Fortsätta arbetet med identifiering av otrygga platser inom- och utomhus, tillsammans med eleverna.
- 3) Implementera de reviderade trivsel- och trygghetsreglerna samt konsekvenser om man bryter mot reglerna (åtgärdstrappan gällande enskild elev eller grupp/klass).
- 4) Öka kontakten och samarbetet mellan personal på Uppiz och övrig personal på högstadiet.

Då undersökningen visar ett högre resultat gällande kränkningar och utanförskap har lärare och elever beslutat att de vill fortsätta det förebyggande arbetet med detta område under 2017.

Förebyggande insatser:

- 1) Ta reda på de situationer där eleverna känner sig bortvalda.
- 2) Omgående vuxenledda samtal med elever i varje fall där kränkning pågår. Detta inkluderar skojbråk i korridorerna och samtalet ska utföras av den eller de vuxna som upptäcker den pågående situationen. Det görs för att öka trygghet och för att motverka fortsatta kränkningar.
- 3) Våra mål och utvärderingsfrågor måste bli ännu tydligare och tidsbegränsade.
- 4) Elever och handledare väljer klassvis ut de områden som utifrån undersökningen behöver arbetas förebyggande med. Detta dokumenteras och arbetas aktivt under 2017.

Förebyggande åtgärder

Namn

Hot och våld

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Utifrån vår kartläggning är vårt mål att våra elever inte ska uppleva någon form av hot eller våld i skolan.

Detta kommer att mätas i vårterminens "Hur mår du nu"-enkät, genom Kamratstödjarnas arbete samt genom olika elevdemokratiska kanaler, såsom ABA-råd, elevråd och klassråd. Dessutom kommer detta mål följas upp i enkäten som görs under hösttermin 2017, där vi utvärderar likabehandlingsplanen.

Åtgärd

Personal och rastvärdar som rör sig bland eleverna ska försöka att motverka alla former av hot och våld, även skojbråk och hård jargong klasskamrater emellan.

Omgående vuxenledda samtal med elever ska ske i varje fall där kränkningar pågår. Detta inkluderar skojbråk i korridorerna och samtalet ska utföras av den eller de vuxna som upptäcker situationen ifråga. Det görs för att öka trygghet och för att motverka fortsatta kränkningar.

De reviderade trivsel- och trygghetsreglerna samt konsekvenser om man bryter mot reglerna (åtgärdstrappan gällande enskild elev eller grupp/klass) ska implementeras.

Skolan ska fortsätta arbetet med identifiering av otrygga platser inom- och utomhus, tillsammans med eleverna.

Kamratstödjarna ska informera sina klasser om skolans rutiner vid hot och våld. De situationer där eleverna har svarat att de känner sig hotade ska studeras och de ska sedan klassvis ta fram förslag på förbättringar. Personalen ska få möjlighet att diskutera förhållningssätt och värdegrundsarbete.

Följande åtgärder har tagits fram av pedagoger i åk 1-9:

Åk 1-3 åtgärd *hot och våld*

I åk 1-3 kommer personal att fortsätta att stärka tryggheten genom att välja åt eleverna, vara uppmärksamma på barnens språk när de leker samt arbeta med nolltolerans mot skojbråk i korridoren, under raster, på klätterställningen, legohörnan och fotbollsplanen. Arbeta med drama- och värderingsövningar samt lekar både under skol- och fritidstid där teman hot och våld berörs.

Åk 4-6 åtgärd *hot och våld*

I åk 4-6 ska eleverna lära sig att ta eget ansvar för sina egna handlingar samt hur man beter sig mot andra. Eleverna ska känna samhörighet samtidigt som de får förståelse och acceptans för allas olikheter. Eleverna ska kunna sitta, leka och arbeta med alla, samt behandla andra på ett sätt som man själv vill bli behandlad. Personal kommer att jobba med att lära eleverna att ge och visa

”uppåtuffar”.

Under 2017 kommer eleverna arbeta med att se sin egen roll i gemenskapen ”hur upplevs jag? Hur påverkar jag andra? Hur kan jag ta makten över min egen situation och mitt beteende?”. Eleverna ska få träna på att markera mot dåliga beteenden men också på att ge varandra en ny chans.

Åk 7-9 åtgärd hot och våld

I åk 7-9 upplever personalen ett grovt språk mellan eleverna. Det är nolltolerans mot skojbråk och ska markeras av vuxna. Namn och kontaktuppgifter på nyckelpersoner såsom skolassistenter, kurator och skolsköterskan ska vara tydligt placerade i varje klassrum. Skolan kommer arbeta aktivt med att skaffa meningsfull rast även för högstadiet. Detta sker genom verksamheten Uppiz. Eleverna kommer att få skriva i loggbok om klassklimatet. De vuxna kommer att ha ännu mer dialog med eleverna för att få information om det som händer. I samtliga årskurser kommer både vuxna och elever ta ansvar för hur man talar och agerar gentemot varandra. Högstadiet ska arbeta med värdegrundsfrågor, normer och värden, se filmer kring temat hot och våld samt otrygghet med efterföljande diskussioner/workshops. Detta för att våld, hot och otrygghet inte ska normaliseras bland eleverna.

Lärarna ska tala med eleverna en och en på handledartid och fokusera på trygghet samt öka kunskapen kring vad, var och vem som gör eleverna otrygga. Lärare kommer också arbeta med elever att bli mer lyhörda till att se och agera om andra elever upplever otrygghet i skolan. Högstadiet ska även arbeta med att öka kunskapen om kränkningar och hot på nätet och vilka på skolan eleverna kan vända sig till, samt öka kunskapen om att kränkningar på nätet ska likställas med andra kränkningar. För att öka kunskapen om skillnaden mellan mobbning, kränkning och sänkning ska eleverna diskutera skillnaderna i helklass och enskilda samtal.

Motivera åtgärd

I elevenkäten anger flertalet elever att det uppstår konflikter och slagsmål på raster. Konflikter kan uppstå i lekar och i exempelvis bollsporter. Yngre elever uppger att "äldre elever" kan upplevas som hotfulla, framförallt vid förflyttningar i korridoren.

Ansvarig

Rektor, Tina Magnuson

Datum när det ska vara klart

2017-12-12

Namn

Utanförskap

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Utifrån resultatet av utvärderingen av likabehandlingsplanen har vi som mål 2017 att inga barn ska känna sig utanför eller bortvalda. Detta kommer att mätas under vårterminens "Hur mår du nu" enkät, genom Kamratstödjarnas arbete och genom olika elevdemokratiska kanaler såsom ABA-råd och elevråd samt klassråd. Dessutom kommer detta mål följas upp i enkäten som görs på höstterminen 2017, där vi utvärderar likabehandlingsplanen.

Åtgärd

Personalen är ansvarig för att ingen ska känna sig bortvald eller utanför under verksamheten. Det kan innebära att läraren inte tillåter fria val av arbetskamrat i till exempel grupparbete. De situationer där eleverna svarat att de känner sig bortvalda ska studeras och det ska sedan klassvis tas fram förslag på förbättringar. Personalen ska få möjlighet att diskutera förhållningssätt och värdegrundsarbete. En åtgärd vi jobbar med redan idag är "Kul på rasten". Det innebär att eleverna på låg- och mellanstadiet har en pedagogiskledd rastaktivitet att välja på, om man så önskar.

Följande åtgärder har tagits fram av pedagogerna i åk 1-9:

Åk 1-3 åtgärd utanförskap

I åk 1-3 ska personalen försöka att minimera de tillfällen där eleverna överhuvudtaget får möjlighet att välja samarbetspartner genom att exempelvis använda glasspinnar. Eleverna ska fortsätta med fasta platser i matsalen. "Sociogram" ska skapas för att få kännedom om det sociala läget bland eleverna och öka personalen kännedom om saker som de inte varit medvetna om. Personal ska fortsätta att uppmuntra och fokusera på positiva och empatiska beteenden, samt fortsätta vara tillgängliga under raster. Eleverna kommer arbeta med dramaövningar och lekar kring värdegrund samt diskussionsforum som exempelvis livsfrågor, självkänsla och känslan av att bli bortvald eller att bli utanför. De kommer även arbeta med olika dilemman i olika gruppkonstellationer samt skriva dikter och berättelser med tema utanförskap och vänskap. Lågstadiet kommer fortsätta med *Kul på rasten* och öka lekmöjligheterna samt hjälpa alla elever bli delaktiga i lekarna.

Åk 4-6 åtgärd utanförskap

Elever från samma klass ska sitta tillsammans i matsalen. Konversationsövningar kommer att implementeras tillsammans med vän-diagram, där eleverna får utmana sig själva med att lära känna sina klasskamrater och få möjlighet att vara med flera vänner samtidigt. Eleverna kommer att öva på att lyssna aktivt och sedan återberätta. Empatiövningar som "Om du var jag" kommer att göras med eleverna under lektionstid för att öka elevernas emotionella kompetens. Genomgång av och implementering av rutiner kommer att ske löpande under året. Personal kommer att prata med eleverna om vad det innebär att vara en god klasskamrat samt återigen ta upp skolans trivsel- och trygghetsregler. Diskussioner om olikheter kommer att tas upp under lektionstid.

Exempel på insatser under 2017 är att visa eleverna olika filmer som handlar om utanförskap och vänskap, med efterföljande diskussioner. Eleverna kommer även att få läsa böcker som handlar om vänskap och utanförskap och sedan få möjlighet att diskutera och problematisera kring

ämnen. De vuxna kommer att arbeta med eleverna för att minska grupperingar och träna på att alla ska kunna vara med alla. Mellanstadiet kommer också arbeta med skapande skolaskola aktivitet och använda placeringar och gruppindelningar som pedagogiskt redskap.

Åk 7-9 åtgärd utanförskap

Elever från samma klass ska sitta tillsammans i matsalen. I klassrummen ska alla elever få fasta placeringar, Dessa placeringar ska skiftas regelbundet. Det dagliga värdegrundsarbetet på varje lektion är avgörande då det skapar möten under lektionstid. Under 2017 kommer alla årkurser på högstadiet arbeta för att minska känslan av utanförskap bland eleverna genom att arbeta med normer och värden, se filmer kring temat utanförskap med efterföljande diskussioner/workshops.

Motivera åtgärd

I elevenkäten anger flera elever att det förekommer att elever känner sig utanför eller bortvalda. Nästan alla som har kommenterat uppger att man inte blir vald när man ska välja lag i fotbollen. På låg/mellanstadiet är lekar och val av lag (exempelvis fotbollslag) ofta förekommande situationer där elever anger att de känner sig bortvalda. På högstadiet anger eleverna att man inte blir tillfrågad när resten av gänget lämnar skolbyggnaden.

Ansvarig

Tina Magnuson

Datum när det ska vara klart

2017-12-12

Rutiner för akuta situationer

Policy

På Abrahamsbergsskolan råder nolltolerans såväl mot trakasserier, kränkande behandling och mobbning. Detta gäller elev-elev, personal-elev, elev-personal och personal-personal. Samtliga på skolan ska veta vart man vänder sig om man blir utsatt för trakasserier, kränkande behandling och mobbning. Det bedrivs ett aktivt arbete med diskrimineringsgrunderna i den dagliga verksamheten.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Uppmärksamma kännetecknen i samband med det dagliga mötet med eleverna

Gemensam uppfattning

Uppsikt och närvaro

Regelbundna undersökningar

Vuxen närvaro

Vuxna som förebilder

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Handledare och övriga undervisande lärare

Skolsköterska

Kurator

Antimobbningsteamet

Skolledningen

Fritidspersonal

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Rutiner enligt skolans elevvårdstrappa:

1. Den inom personalen som var på plats och/eller var den första som fick kännedom om händelsen ska skyndsamt kontakta Elevhälsoteamet samt skriva en händelserapport.
2. Representanter från Elevhälsoteamet samlar in information i form av en händelserapport och kontaktar Antimobbningsteamet vid behov.
3. Representanter från Elevhälsoteamet och/eller Antimobbningsteamet samtalar med den utsatta eleven.
4. Representanter från Elevhälsoteamet och/eller Antimobbningsteamet har oförberedda samtal med den/de utpekade. Samtalen sker alltid med en och en.
5. Föräldrar till berörda elever kontaktas under dagen av de som har arbetat med ärendet.

Antimobbningsteamet arbetar utifrån en forskningsbaserad samtalsmodell där attityder kring mobbning eller kränkande behandling, anledningen till sådana attityder samt associationer till mobbning eller kränkande behandling undersöks genom samtal med den utsatta och den utpekade. Genom samtal med alla parter får antimobbningsteamet fram 1) situationer, 2) tankar, 3) känslor, 4) reaktioner samt 5) konsekvenser avseende både den utsatta och den utpekade vad gäller mobbning eller kränkande behandling. Syftet med denna metod är att hjälpa alla parter till att hitta olika problemlösningsstrategier samt känna igen sina egna tankemönster och identifiera när och var sådana mönster hjälper respektive när och var sådana mönster är skadliga.

Då mobbning innebär en upprepad handling är det viktigt att den som utreder ärendet får reda på om situationen som utreds har uppstått upprepade gånger. Är det första gången en sådan händelse har uppstått klassificeras den inte som mobbning. Dock dokumenteras varje händelse. Om det finns ett upprepat mönster vad gäller liknande händelser där samma person är drabbad och där samma person är utpekad klassificeras det som mobbning.

Enligt skollagen (SFS 2010:800) är lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling skyldiga att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Händelser med inslag av våld polisanmäls.

Var och en som jobbar på skolan är ansvarig för att anmäla händelser där en elev känner sig kränkt, därav vikten av personalens uppsikt och närvaro, gemensam uppfattning och uppmärksamhet.

Sådana händelser anmäls snarast till elevens handledare. Handledaren utreder snarast händelsen och dokumenterar i skolans händelserapport. Handledaren följer skolans elevvårdstrappa och anmäler händelsen till antimobbningsgruppen och till rektor.

Utredningen ska omfatta både den som upplever sig trakasserad eller kränkt och den eller dem som kan ha utfört kränkningarna. Först när alla inblandade elever har fått möjlighet att yttra sig och ge sin bild av vad som har hänt kan skolan objektivt bedöma situationen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Alla tänkbara former av kränkningar av personal ser skolan som mycket allvarliga eftersom barn befinner sig i beroendeställning. Kränkningar som begås av personal betraktas därför som mycket allvarliga. Det är viktigt att skolan agerar skyndsamt. Rektorn eller någon med motsvarande ledningsfunktion ansvarar för en sådan utredning.

Rutiner för uppföljning

Uppföljning sker med alla parter, en och en, efter 2-3 veckor. Vid tveksamheter sker ytterligare uppföljning efter 2-3 veckor, annars avslutas ärendet. I de ärenden där mobbning förekommer ska både den drabbade men även den utpekade ha möjlighet till samtal med representanter från Antimobbningsgruppen. Eftersom mobbning påverkar barns psykiska hälsa och eftersom varje individ berörs på olika sätt av mobbning/kränkning/trakasseri är det viktigt att varje elev som är drabbad i ett sådant ärende får möjlighet att prata ut om sina känslor för att kunna bearbeta det som har hänt. Det är lika viktigt att varje elev som är utpekad i ett sådant ärende får möjlighet att prata ut för att sedan kunna ändra sitt beteende och få hjälp vad gäller problemlösningstrategier. Föräldrar/vårdnadshavare till berörda kontaktas.

Rutiner för dokumentation

Alla samtal dokumenteras och arkiveras vid avslutat ärende.

Ansvarsförhållande

Kurator är sammankallande. Kurator informeras fortlöpande i varje ärende. Rektor är ytterst ansvarig för skolans trygghetsarbete.